

Anonymizovaná verze

Překlad

C-546/22 – 1

Věc C-546/22

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

16. srpna 2022

Předkládající soud:

Oberster Gerichtshof (Rakousko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

29. června 2022

Žalobce:

GF

Žalovaná:

Schauinsland-Reisen GmbH

[*omissis*]

Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soudní dvůr, Rakousko) [*omissis*] vydal ve věci strany žalující GF [*omissis*] proti straně žalované Schauinsland-Reisen GmbH, D-47051 Duisburg, [*omissis*] ohledně částky 21 821,82 eura [*omissis*] v řízení o opravném prostředku „Revision“ podaném stranou žalující proti rozsudku Oberlandesgericht Graz (Vrchní zemský soud ve Štýrském Hradci, Rakousko) jakožto odvolacího soudu ze dne 27. ledna 2022, [*omissis*] kterým byl potvrzen rozsudek Landgericht für Zivilrechtssachen Graz (Zemský soud pro občanskoprávní věci ve Štýrském Hradci, Rakousko) ze dne 13. července 2021 [*omissis*]

u s n e s e n í

tohoto znění:

A. Soudnímu dvoru Evropské unie se na základě článku 267 SFEU předkládají k rozhodnutí následující předběžné otázky:

1. Musí být čl. 12 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (dále jen „směrnice 2015/2302“) vykládán v tom smyslu, že se pořadatel zájezdu může nevyhnutelných a mimořádných okolností, které mu brání v plnění smlouvy, dovolat již tehdy, pokud orgán, který je k tomu v členském státě klienta příslušný, před plánovaným zahájením zájezdu zveřejnil varování před cestami do cílové země nejvyššího stupně?

2. V případě kladné odpovědi na první otázku:

Musí být čl. 12 odst. 3 směrnice (EU) 2015/2302 vykládán v tom smyslu, že se o nevyhnutelné a mimořádné okolnosti nejedná v případě, že cestující, vědom si varování před cestami do dané země a nejistoty ohledně dalšího vývoje pandemické situace, prohlásil, že navzdory tomu hodlá na zájezdu trvat, a jeho uskutečnění nebylo pro pořadatele nemožné?

B. [omissis] [přerušeni řízení]

O d ů v o d n ě n í:

1. Žalobce, odborný lékař se soukromou praxí, a jeho manželka si dne 13. května 2020 rezervovali souborné služby pro zájezd s destinací Maledivy pořádaný žalovanou v termínu od 26. prosince 2020 do 2. ledna 2021, a to za cenu v celkové výši 8 620 eur.

Nejpozději od prosince 2020 pro Maledivy z důvodu pandemie covidu-19 platilo varování rakouského ministerstva zahraničí před cestami nejvyššího stupně 6 („Vydává se varování před veškerými turistickými cestami a cestami, které nejsou nezbytné, do této země, včetně cest na dovolenou a rodinné návštěvy“). V této době byla 7denní incidence na Maledivách, která dosahovala hodnoty 34,7, nižší než v Rakousku, kde dosahovala hodnoty 220.

Dne 3. prosince 2020 žalovaná na základě varování před cestami zrušila rezervovaný zájezd. Odůvodnění bylo žalobci sděleno nejpozději dne 9. prosince 2020 a převodem mu byla vrácena zaplacená záloha. Alternativní nabídky zájezdů předložené žalovanou neodpovídaly představám žalobce a jeho manželky.

2. Návrhová žádání a argumentace účastníků řízení

Žalobce uplatňuje vlastní nároky na náhradu škody a nároky na náhradu škody postoupené jeho manželkou vzniklé v důsledku zkažené radosti z dovolené, jakož i paušální náhradu nákladů. Mimoto se domáhá náhrady ušlého výdělku, protože kvůli rezervovanému zájezdu na dobu od 23. prosince 2020 do 5. ledna 2021

uzavřel svou praxi. Po zrušení zájezdu již podle něj nebylo v tak krátké lhůtě možné odvolat uzavření [ordinace]. Varování ministerstva před cestami nebylo nevyhnutelnou a mimořádnou okolností, která žalované bránila v plnění smlouvy o zájezdu, a to tím spíše, že 7denní incidence byla na Maledivách příznivější, i tam existuje dostatečná zdravotní péče a žalobce i jeho manželka navíc uzavřeli cestovní zdravotní pojištění.

Žalovaná namítla, že od ní nebylo možno očekávat, že zájezd uskuteční. Pokud by nedbala varování ministerstva zahraničních věcí před cestami, musela by počítat s nedozírnými následky v podobě odpovědnosti za škodu. S ohledem na omezení při opuštění území, která v Rakousku platila od 26. prosince 2020, by se žalobce na zájezd ani nemohl vydat. V důsledku zrušení zájezdu mu nevznikla ztráta na výdělku.

3. Dosavadní průběh řízení

Soud prvního stupně žalobu zamítl. Žalovaná se, pokud jde o její storno, odvolala na liberační nevyhnutelné a mimořádné okolnosti. Náhradu škody nelze přiznat již z tohoto důvodu.

Odvolací soud opravný prostředek podaný žalobcem zamítl. Dokonce i v případě, že by varování před cestami bylo považováno pouze za indicii mimořádných obtíží, žalovaná každopádně s ohledem na nejistotu ohledně vývoje pandemie panující v době ukončení smlouvy nenese žádnou odpovědnost.

Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soudní dvůr) musí rozhodnout o opravném prostředku „Revision“, který podal žalobce. Žalovaná i v řízení o opravném prostředku „Revision“ zastává stanovisko, že byla v důsledku nevyhnutelných a nepředvídatelných okolností v podobě varování před cestami do dané země oprávněna ukončit smlouvu o zájezdu, aniž jí vznikla povinnost poskytnout další odškodnění.

4. Právní základ

4.1. Unijní právo

Článek 12 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (směrnice 2015/2302) ve výňatcích zní:

„Pořadatel může smlouvu o souborných službách pro cesty ukončit a vrátit cestujícímu veškeré platby uskutečněné ve prospěch souborných služeb, avšak není povinen poskytnout dodatečné odškodnění, jestliže:

a) *počet osob přihlášených k souborným službám je nižší než minimální počet stanovený ve smlouvě a pořadatel oznámí ukončení smlouvy cestujícímu ve smluvně stanovené lhůtě, [...]*

nebo

b) *mu v plnění smlouvy brání nevyhnutelné a mimořádné okolnosti a o ukončení smlouvy uvědomí cestujícího bez zbytečného odkladu ještě před zahájením poskytování souborných služeb. [...]* “

Podle definice uvedené v čl. 3 bodě 12 směrnice 2015/2302 se „nevyhnutelnými a mimořádnými okolnostmi“ rozumí „*situace, již strana, která se jí dovolává, nemůže ovlivnit a jejímž důsledkům nelze zabránit ani přijetím veškerých přiměřených opatření*“.

4.2. Rakouské právo

Podle § 10 odst. 3 bodu 2 Pauschalreisegesetz (zákon o souborných cestovních službách) může pořadatel zájezdu před zahájením poskytování souborných služeb ukončit smlouvu o souborných službách pro cesty oproti vrácení veškerých plateb uskutečněných ve prospěch souborných služeb, ale bez zaplacení dodatečného odškodnění, „*pokud pořadatel zájezdu v plnění smlouvy brání nevyhnutelné a mimořádné okolnosti a cestujícímu je bez zbytečného odkladu, nejpozději však před zahájením poskytování souborných služeb doručeno jeho oznámení o ukončení smlouvy*“.

5. Předběžné otázky

5.1. Ve věci v původním řízení bylo přibližně tři týdny před začátkem rezervovaného zájezdu vydáno varování před cestami do dané země nejvyššího stupně, zveřejněné ministerstvem zahraničí státu bydliště žalobce z důvodu pandemie covidu-19, které bylo spojeno s doporučením obyvatelstvu, aby upustilo od turistických cest do rezervované destinace.

Průběh pandemie covidu-19 ani vydání varování před cestami nebyly pod kontrolou žalovaného pořadatele zájezdu. Je zřejmé, že neměl ani možnost předejít pomocí vlastních vhodných preventivních opatření následkům pandemie obecně či varování před cestami konkrétně.

5.2. Sporné však je, zda již varování před cestami, vydané ministerstvem z důvodu pandemické situace, jako takové tvoří okolnost, která žalovanou jakožto pořadatele zájezdu opravňuje ke stornu, protože je v něm vyjádřeno vysoké riziko, pokud jde o bezpečné uskutečnění zájezdu, a muselo se počítat i s případnými opatřeními v místě dovolené, která by mohla zmařit pobyt nebo návrat cestujících, nebo zda je, jak se domnívá žalobce, od pořadatele třeba požadovat, aby situaci vyhodnotil sám nezávisle na oficiálním varování a provedl zvážení rizik zohledňující všechny okolnosti daného případu.

Ve prospěch relevantnosti oficiálního varování před cestami lze argumentovat tím, že je vydáváno nezúčastněným odborně způsobilým orgánem a je jednoznačné, takže naplňuje potřebu zúčastněné veřejnosti, pokud jde o jasnost a právní jistotu. Mimoto má státní orgán, zejména ministerstvo zahraničí, rovněž zpravidla k dispozici spolehlivější možnosti monitorování míry rizika než podniky.

Ve prospěch výkladu žalobce by naproti tomu hovořila skutečnost, že varování orgánů veřejné moci před cestami by s ohledem na ustavičně se měnící pandemickou situaci a neustále se proměňující míru postižení různých oblastí světa již popřípadě nemuselo být zcela aktuální a nemuselo by odrážet skutečnou míru rizika v době konání zájezdu. Judikatura doposud pouze uznala, že se jedná o důvod pro stornování na straně cestujícího (8 Ob 99/99p), ke stornu ze strany pořadatele se ale ještě nevyjádřila.

5.3. Cílem druhé předběžné otázky je objasnit, zda platí, že pořadatel zájezdu by se ani při existenci varování před cestami nejvyššího stupně nemohl dovolat toho, že mu „*v plnění smlouvy brání nevyhnutelné a mimořádné okolnosti*“, pokud by daný zájezd s ohledem na dostupnost rezervovaných dopravních prostředků a ubytování v zásadě bylo možno uskutečnit a klient se znalostí varování před cestami prohlásil, že je ochoten přijmout riziko, které toto varování indikuje, nebo zda pořadateli zájezdu i v tomto případě náleží právo na ukončení smlouvy, aniž mu vzniknou povinnosti poskytnout další odškodnění.

6. [omissis] [úvahy týkající se povinnosti předložit žádost o rozhodnutí o předběžné otázce]

[omissis] [přerušeno řízení]

[omissis] Vídeň dne 29. června 2022